

2.107. Визначити напруження, що виникають у перерізах I—I, II—II, III—III ступінчастого фундаменту квадратного перерізу (рис. 2.82), якщо питома вага матеріалу $\gamma = 2,4 \cdot 10^4 \text{ Н/м}^3$. Вплив ґрунту, що оточує фундамент, не враховувати.

Відповідь: $\sigma_I = -0,71 \text{ МПа}$; $\sigma_{II} = -0,28 \text{ МПа}$; $\sigma_{III} = -0,25 \text{ МПа}$.

2.108. Сталевий брус (рис. 2.83), закріплений обома кінцями, перебуває під дією власної ваги. Знайти реакції у верхньому і нижньому закріпленнях та напруження в перерізах I—I і II—II середньої частини, якщо вага верхньої і нижньої частин по 4000 Н, середньої 8000 Н, площа поперечних перерізів відповідно $1 \cdot 10^4 \text{ мм}^2$ і $2,5 \cdot 10^3 \text{ мм}^2$.

Відповідь: $R_B = R_H = 8000 \text{ Н}$; $\sigma_I = 1,6 \text{ МПа}$; $\sigma_{II} = 1,6 \text{ МПа}$.

2.109*. Визначити найбільші напруження розтягання і стискування в поперечних перерізах стрижня, зображеного на рис. 2.84. Питома вага матеріалу стрижня γ , модуль пружності E . Відношення площ поперечних перерізів нижньої і верхньої ділянок $A_H/A_B = 2$, довжин $b/a = 0,5$.

Відповідь: $\sigma_p = 0,7\gamma a$; $\sigma_c = -1,3\gamma b$.

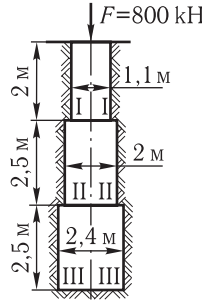

Рис. 2.82

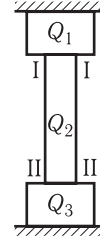

Рис. 2.83

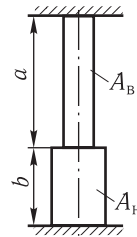

Рис. 2.84

2.5. Гнучкі нитки

2.110. Трос закріплено зі стрілою провисання $f = 0,9 \text{ м}$ до двох розміщених на одному рівні опор, відстань між якими $l = 45 \text{ м}$ (рис. 2.85). Обчислити величину горизонтального натягу троса H , якщо погонна вага троса $q = 8 \text{ Н/м}$.

Відповідь: $H = 2,25 \text{ кН}$.

2.111. Провід, що має питому вагу $\gamma = 8 \cdot 10^4 \text{ Н/м}^3$, підвішено між двома опорами, що перебувають на одному рівні (рис. 2.85). Визначити граничне значення прогону l за стріли провисання $f = 0,01l$, якщо допустиме напруження $[\sigma] = 50 \text{ МПа}$.

Відповідь: $l = 50 \text{ м}$.

2.112. Буксирувальний трос навантажується горизонтальною силою $H = 6 \text{ кН}$. Кінці троса закріплені в точках, що перебувають на одному рівні, на взаємній відстані $l = 25 \text{ м}$. Питома вага троса $\gamma = 7,8 \cdot 10^4 \text{ Н/м}^3$, допустиме напруження $[\sigma] = 120 \text{ МПа}$. Підібрати площу поперечного перерізу троса і обчислити стрілу провисання.

Відповідь: $A = 50 \text{ мм}^2$; $f = 50 \text{ мм}$.

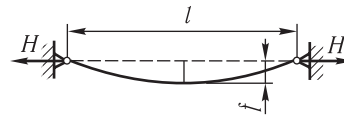

Рис. 2.85

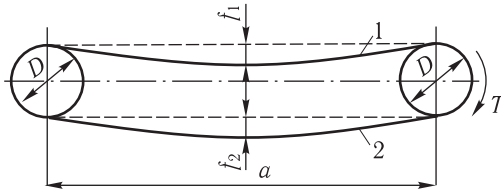

Рис. 2.86

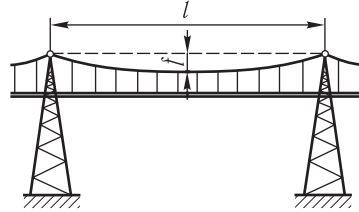

Рис. 2.87

2.113*. Визначити стрілу провисання ведучої 1 і веденої 2 віток горизонтальної плоскопасової передачі (рис. 2.86). Діаметр шківів $D = 250$ мм, міжосьова відстань $a = 6$ м. Товщина паса $\delta = 4,5$ мм, ширина $b = 80$ мм, питома вага $\gamma = 1,1 \cdot 10^4$ Н/м³. Момент на ведучому шквіві $T = 47,5$ Н·м. Вважати, що сила натягу ведучої вітки H_1 удвічі більша за силу натягу веденої вітки H_2 . За розрахункову довжину віток взяти міжосьову відстань.

Відповідь: $f_1 = 23$ мм; $f_2 = 46$ мм.

2.114. Обчислити крутний момент T на ведучій зірочці ланцюгової передачі (див. рис. 2.86). Ділильні діаметри зірочок $D = 273$ мм, погонна вага ланцюга $q = 18,6$ Н/м, міжосьова відстань $a = 2$ м, стріла провисання ведучої вітки ланцюга $f_1 = 8$ мм, веденої — $f_2 = 100$ мм. За розрахункову довжину віток взяти міжосьову відстань.

Відповідь: $T = 146$ Н·м.

2.115*. Провід підвішено між двома точками, що перебувають на одному рівні, на відстані $l = 50$ м одна від одної. Діаметр проводу $d = 4$ мм, питома вага $\gamma = 8 \cdot 10^4$ Н/м³, допустиме напруження $[\sigma] = 50$ МПа. Обчислити допустимий горизонтальний натяг проводу H і стрілу провисання проводу f .

Відповідь: $H = 625$ Н; $f = 0,5$ м.

2.116. Електричний кабель з погонною вагою $q = 25$ Н/м підтримується сталевим тросом, закріпленим на опорах, відстань між якими $l = 60$ м (рис. 2.87). Обчислити потрібний переріз троса за стріли його провисання $f = 1$ м, якщо питома вага троса $\gamma = 7,8 \cdot 10^4$ Н/м³, допустиме напруження $[\sigma] = 300$ МПа.

Відповідь: $A = 42,5$ мм².

2.117. Висячий міст підтримують два сталеві ланцюги (рис. 2.88). Прогін ланцюгів $l = 100$ м, їх стріла провисання $f = 8$ м. Погонна вага моста з корисним навантаженням, що припадає на одиницю довжини моста, становить 64 кН/м. Обчислити потрібну площу поперечного перерізу кожного ланцюга, якщо допустиме напруження $[\sigma] = 400$ МПа.

Відповідь: $A = 125$ мм².

2.118*. Сталевий провід завдовжки $L = 40$ м у ненапруженому стані закріплено у точках, що перебувають на одному рівні, на відстані $l = 40$ м

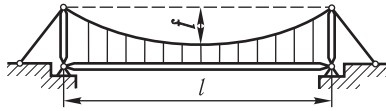

Рис. 2.88

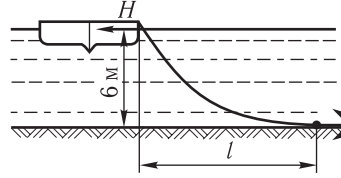

Рис. 2.89

одна від одної. Визначити напруження і стрілу провисання проводу. Питома вага проводу $\gamma = 7,8 \cdot 10^4 \text{ Н/м}^3$.

Відповідь: $\sigma = 4,3 \text{ МПа}$; $f = 360 \text{ мм}$.

2.119. Якірний ланцюг, що притримує баржу, в точці закріплення якоря горизонтально дотикається дна (рис. 2.89). Поперечний переріз ланцюга $A = 500 \text{ мм}^2$, питома вага $\gamma = 7,8 \cdot 10^4 \text{ Н/м}^3$. Обчислити відстань l від баржі до якоря, якщо величина горизонтального зусилля, що вириває якір, дорівнює 1000 Н .

Відповідь: $l = 18,8 \text{ м}$.

2.120. До двох опор, горизонтальна відстань між якими $l = 37 \text{ м}$, прикріплено провід з перерізом 100 мм^2 і питомою вагою $\gamma = 8 \cdot 10^4 \text{ Н/м}^3$ (рис. 2.90). Одна опора нижча за іншу на $h = 0,3 \text{ м}$, а найнижча точка проводу знаходиться на $h_1 = 0,9 \text{ м}$ нижче від нижньої опори. Визначити горизонтальну відстань l_1 найнижчої точки проводу від нижньої опори і натяг у цій точці.

Відповідь: $l_1 = 17,1 \text{ м}$; $H = 1,31 \text{ кН}$.

2.121. Трос із погонною вагою $q = 12 \text{ Н/м}$ підвішено до двох опор, горизонтальна відстань між якими $l = 50 \text{ м}$. Відстані опор від горизонтальної поверхні землі становлять 4 і 22 м . Найнижча точка троса перебуває на висоті 2 м . Обчислити горизонтальну силу натягу троса.

Відповідь: $H = 432 \text{ Н}$.

2.122. Баржа утримується якірним ланцюгом завдовжки 50 м і навантажує його горизонтальним зусиллям $H = 60 \text{ кН}$ (рис. 2.91). Відстань точки закріплення ланцюга на баржі від дна 10 м . Погонна вага ланцюга у воді

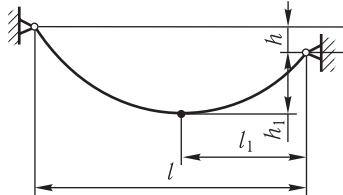

Рис. 2.90

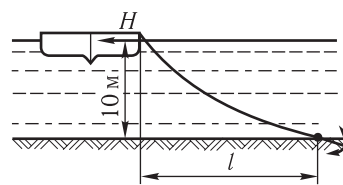

Рис. 2.91

дорівнює 500 Н/м. Визначити горизонтальну відстань між якорем і точкою підвішування ланцюга на баржі.

Відповідь: $l = 48,65$ м.

2.123*. Сталевий провід за температури 35 °С підвішують до опор, що перебувають на одному рівні, на відстані 30 м одна від одної. Яка при цьому має бути стріла провисання, щоб за температури –25 °С напруження не перевищували 300 МПа? Питома вага проводу $\gamma = 7,8 \cdot 10^4$ Н/м³, температурний коефіцієнт лінійного розширення $\alpha = 1,25 \cdot 10^{-5}$, модуль пружності $E = 2 \cdot 10^5$ МПа.

Відповідь: $f = 58,2$ мм.

2.124. Багатожильний алюмінієвий провід перерізом 95 мм² підвішено до опор, що перебувають на одному рівні на відстані 100 м одна від одної. Стріла провисання проводу дорівнює 4 м. Обчислити, наскільки збільшаться напруження після зниження температури на 50 °С, якщо погонна вага проводу дорівнює 2,57 Н/м, температурний коефіцієнт лінійного розширення $\alpha = 2,3 \cdot 10^{-5}$, модуль пружності $E = 0,63 \cdot 10^5$ МПа.

Відповідь: напруження збільшаться на 1,1 МПа.

2.125. Провід перерізом $A = 50$ мм² і погонною вагою $q = 4$ Н/м має бути підвішений на опорах, що перебувають на одному рівні на відстані 20 м одна від одної. Обчислити натяг дроту і відповідну йому стрілу провисання f за температури 20 °С, враховуючи можливе зниження температури до –30 °С і одночасне обмерзання проводу, яке підвищує його погонну вагу на 2 Н/м. Взяти модуль пружності $E = 1 \cdot 10^5$ МПа, температурний коефіцієнт лінійного розширення $\alpha = 1,65 \cdot 10^{-5}$, допустиме напруження $[\sigma] = 50$ МПа.

Відповідь: $H = 2,6$ кН; $f = 118$ мм.